

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 192/2026-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **BPT LEASING, a.s.**, Drieňová 34, Bratislava, zastúpenej Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 15Co/79/2022 a sp. zn. 15Co/104/2025 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 1Cdo/48/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 15Co/79/2022 a sp. zn. 15Co/104/2025 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 1Cdo/48/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Najvyšší súd Slovenskej republiky **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky **sú povinné** spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľke trovy konania **824,72 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi Okresného súdu Bratislava II v konaní sp. zn. 18C/271/2008, Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-18C/271/2008, Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 7Co/253/2010, sp. zn. 14Co/369/2016, sp. zn. 15Co/79/2022 a sp. zn. 15Co/104/2025 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 1Cdo/273/2012, sp. zn. 1Cdo/84/2020 a sp. zn. 1Cdo/48/2023. Žiada prikázať krajskému súdu konať v konaní sp. zn. 15Co/104/2025 bez zbytočných prieťahov, o priznanie finančného zadosťučinenia 26 900 eur od mestského súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu spoločne a nerozdielne a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 192/2026-11 z 26. marca 2026 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 15Co/79/2022 a sp. zn. 15Co/104/2025 a postupom najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 1Cdo/48/2023. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol.

II.

Skutkové východiská a sťažnostná argumentácia

3. Sťažovateľka podala 13. novembra 2008 na okresnom súde žalobu o zaplatenie 5 277,83 eur, ktorou sa od žalovaného domáhala vrátenia poplatkov (vybraných podľa názoru sťažovateľky v rozpore so zákonom) za vyhládanie a zobrazenie informácií na internetovej stránke www.katasterportal.sk. Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania prebiehajúceho na troch inštanciách súdov všeobecného súdnictva, sťažovateľka zdôraznila, že súdny spor trvá celkom už viac ako 17 rokov, pričom časovo vymedzila aj jednotlivé obdobia nečinnosti v postupe konajúcich súdov.

4. Podľa sťažovateľky predmet sporu nie je skutkovo zložitý, keďže okresný súd ako súd prvej inštancie vedel vo veci meritórne rozhodnúť na jedinom pojednávaní (rozsudkom sp. zn. 18C/271/2008 z 18. januára 2010). Z právneho hľadiska podľa jej názoru síce nejde o vec úplne bežnú a jednoduchú (vrátenie poplatkov vybraných rozpočtovou organizáciou štátu), ale zároveň ani takú zložitú, aby vyžadovala mnohoročné súdne konanie. Sťažovateľka sa dosiaľ súdnym rozhodnutím nielenže nedomohla žalovanej sumy, ale naopak, utrpela ďalšiu ujmu vo vzťahu k svojmu ústavnému právu na konanie bez prieťahov.

5. Ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 163/2021-36 z 26. januára 2022 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 7Co/253/2010 a sp. zn. 14Co/369/2016 a postupom najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 1Cdo/273/2012 a sp. zn. 1Cdo/84/2020, prikázal najvyššiemu súdu, aby v konaní sp. zn. 1Cdo/84/2020 konal bez zbytočných prietahov a priznal sťažovateľke finančné zadostučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania.

6. Sťažovateľka vytkla, že napriek uvedenému nálezu ústavného súdu, ako aj podanej sťažnosti na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pre nečinnosť súdov v danej veci (na základe ktorej jej bolo vyplatené finančné zadostučinenie 6 100 eur) prietahy v predmetnom konaní pokračovali.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a najvyššieho súdu

7. Krajský súd vo svojom vyjadrení popísal priebeh napadnutého konania s tým, že nedošlo k porušeniu práv sťažovateľky, pretože veci vedené pod sp. zn. 15Co/79/2022 a sp. zn. 15Co/104/2025 boli rozhodnuté do 5 mesiacov od ich nápadu a nepatria medzi také, ktoré vyžadujú väčšiu rýchlosť rozhodovania.

8. Najvyšší súd vo svojom vyjadrení uviedol, že vec mu napadla 14. apríla 2023 a bolo v nej rozhodnuté 26. marca 2025. Uznal vznik menších prietahov spôsobených povinnosťou konajúceho senátu prioritne prejednať a rozhodnúť veci napadnuté skôr a na ktoré sa vzťahuje povinnosť prednostného vybavenia. Poukázal aj na nadmernú pracovnú zaťaženosť príslušného senátu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci,

o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

12. Pokiaľ ide o otázku zložitosti sporu, ústavný súd už v náleze č. k. I. ÚS 163/2021-36 z 26. januára 2022 vydanom v predmetnej veci konštatoval, že predmet konania je do istej miery špecifický a vykazuje znaky zvýšenej právnej náročnosti rozhodovanej veci.

13. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v predmetných konaniach pred krajským súdom a najvyšším súdom, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v týchto konaniach k zbytočným priet'ahom.

14. Napokon ústavný súd hodnotil postup krajského súdu a najvyššieho súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v predmetných konaniach.

15. Krajskému súdu v konaní sp. zn. 15Co/79/2022 bola vec predložená 26. mája 2022 a rozhodol o nej rozsudkom 26. októbra 2022, teda po 5 mesiacoch. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1Cdo/48/2023 z 26. marca 2025 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne bola vec opäť predložená krajskému súdu 11. augusta 2025 a tam už vedená pod sp. zn. 15Co/104/2025. Krajský súd o nej rozhodol rozsudkom 28. januára 2026, teda po vyše 5 a pol mesiacoch.

16. Na tomto mieste je teda nutné konštatovať nesústreďený postup krajského súdu, keďže jeho právoplatný rozsudok z 26. októbra 2022 bol uznesením najvyššieho súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Dôvodom zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu bolo, že neobstojí záver odvolacieho súdu týkajúci sa toho, že sťažovateľka v danej veci neopísala v žalobe rozhodujúce skutočnosti spôsobom umožňujúcim jednoznačne individualizovať ňou uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pre rozhodnutie vo veci bola totiž podľa najvyššieho súdu rozhodujúca tá skutočnosť, či v rozhodnom období od 13. novembra 2006 do 16. augusta 2007 zaplatila sťažovateľka bez právneho dôvodu sumu 159 000 Sk. Pre rozhodnutie vo veci teda nebolo vôbec potrebné zisťovať, za aký úkon žalovaný peniaze z účtu sťažovateľky bezdôvodne získal. Žalovaný by mohol namietat' iba výšku bezdôvodného obohatenia, pričom by musel konkretizovať položky, za ktoré mu platba od sťažovateľky ako poplatok patrila. Najvyšší súd tiež poukázal na to, že už v predchádzajúcom dovolacom konaní v danej veci vedenom pod sp. zn. 1Cdo/84/2020 vyslovil právny názor, že informácie z informačného systému katastra nehnuteľností poskytované prostredníctvom internetovej stránky prevádzkovej žalovaným www.katasterportal.sk nepodliehajú (resp. v rozhodnom čase nepodliehali) poplateniu.

17. Nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústreďená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou (dohovorom) zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (m. m. I. ÚS 688/2014).

18. Pokiaľ ide o napadnuté konanie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/48/2023, vec mu bola súdom prvej inštancie doručená 13. apríla 2023 a rozhodol o nej uznesením 26. marca 2025, teda po takmer 2 rokoch.

19. Dĺžka rozhodovania najvyššieho súdu v predmetnom konaní je vzhľadom na celkovú dĺžku konania vo veci sťažovateľky, ako aj nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 163/2021-36 z 26. januára 2022, ktorým už bolo konštatované porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v danej veci a uložený príkaz najvyššiemu súdu konať v príslušnej fáze konania bez zbytočných prietahov, ústavnoprávne neudržateľná. Vznik prietahov uznal do istej miery aj najvyšší súd.

20. Vo vzťahu k obrane najvyššieho súdu spočívajúcej v argumentácii o nadmernej zaťažnosti príslušného senátu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadaval o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 35/03, II. ÚS 52/99).

21. Vychádzajúc z uvedeného, s prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania, ktoré začalo už v roku 2008, ústavný súd dospel k záveru, že v predmetnom odvolacom a dovolacom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Ústavný neprikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy krajskému súdu v konaní sp. zn. 15Co/79/2022 a sp. zn. 15Co/104/2025 a najvyššiemu súdu v konaní sp. zn. 1Cdo/48/2023 konať bez zbytočných prietahov, pretože v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky bolo už v uvedených konaniach právoplatne rozhodnuté.

23. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

24. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie finančného zadostučinenia v sume 26 900 eur, čo odôvodnila celkovou dĺžkou napadnutého konania, predmetom konania, svojím správaním, opakovanou dlhodobou nečinnosťou súdov a ich nesprávnym postupom, pričom prietahy v konaní pokračovali aj po náleze ústavného súdu a rozhodnutí ESLP.

25. Cieľom primeraného finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

26. Pri určení primeraného finančného zadostučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

27. Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku predmetného konania, ako aj na už uvedenú nesústredenú činnosť krajského súdu a dĺžku rozhodovania najvyššieho súdu, a to napriek tomu, že v predmetnej veci už ústavný súd konštatoval zbytočné prieskumy, berúc do úvahy predmet konania a správanie sťažovateľky, ústavný súd považoval priznanie 1 000 eur pre sťažovateľku od krajského súdu aj od najvyššieho súdu za primerané finančné zadost'učinenie. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadost'učinenia, ktorú už ústavný súd nepovažoval za primeranú, návrhu sťažovateľky nevyhovel.

V.

Trovy konania

28. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

29. Ústavný súd podľa § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľke náhradu trov konania 824,72 eur z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2026 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 396,50 eur vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote po 15,86 eur.

30. Priznanú náhradu trov konania sú krajský súd a najvyšší súd povinné zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky spoločne a nerozdielne (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2026

Robert Šorl
predseda senátu